

Lederkurs

Kurs for lokallagsledere i Naturvernforbundet

27. mai 2026

Simon Skjerven, Ane Norgård Brohaug og Pernille Hansen

Plan for dagen

1. Det formelle lederansvaret i et lokallag
2. Hva er god ledelse?
3. Delegering og oppfølging av oppgaver
4. Hvordan forholde seg til mediene

Det formelle lederansvaret

- Formelle regler – vedtektene og aksjeloven
- Forventninger til vervet
- Håndtere henvendelser
- Litt om økonomi
- Litt om årsmøtet

Hva er det formelle ansvaret?

- Fra vedtektene:
 - *Styret har ansvaret for lokallagets drift og skal sørge for en tilfredsstillende organisering av lokallagets virksomhet i samsvar med Naturvernforbundets og lagets vedtekter og vedtak fattet av årsmøtet.*

Hva er det formelle ansvaret?

- Fra aksjeloven:
 - *Forvaltning av selskapet hører under styret. Styret skal sørge for forsvarlig organisering av virksomheten.*
 - *Styret skal i nødvendig utstrekning fastsette planer og budsjetter for selskapets virksomhet. Styret kan også fastsette retningslinjer for virksomheten.*
 - *Styret skal holde seg orientert om selskapets økonomiske stilling og plikter å påse at dets virksomhet, regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll.*
 - *Styret iverksetter de undersøkelser det finner nødvendig for å kunne utføre sine oppgaver. Styret skal iverksette slike undersøkelser dersom dette kreves av ett eller flere av styremedlemmene.*

Hvilke forventninger opplever du som leder?

- Mange har ulike forventninger til vervet som leder
 - Egne forventninger til eget verv
 - Andres forventninger til ditt verv
- Hvordan opplever dere forventningene?

De mange henvendelsene

- Som leder er du kontaktperson for laget
- Det kan bli mange henvendelser!
 - Fra styret
 - Fra medlemmer
 - Fra andre deler av organisasjonen
 - Fra eksterne parter (offentlige myndigheter, medier, samarbeidsorganisasjoner)
- Hvordan sorterer vi ut hva som er relevant?
 - Husk: Du trenger ikke å svare på alt – og du kan delegere til styret
 - Alt om medlemskap skal til medlem@naturvernforbundet.no
 - Svar ut i fra de prioriteringene dere har gjort i lokallagets arbeidsplan og årsmøtevedtak

Kort om økonomi

- Styret er i fellesskap ansvarlig for økonomien
 - At budsjettet følges
 - At regnskapet føres
 - At betalinger blir gjennomført og bokført
- Økonomiansvarlig/kasserer har gjerne det praktiske ansvaret – men man kan ikke delegere bort det formelle ansvaret
- Som styreleder er du like ansvarlig som resten av styret – men har ofte et større ansvar for å følge opp at ting blir gjort

Årsmøtegjennomføring og frister

- Styret er ansvarlig for gjennomføring av årsmøter
- Årsmøtesesongen varer fra januar til april
 - Lokallagene skal være ferdige innen utgangen av mars
 - Fylkeslagene skal være ferdige innen utgangen av april
- Husk fristene:
 - Innkallingen skal være mottatt av medlemmene én måned før årsmøtet
 - Sakspapirene skal sendes ut senest én uke før årsmøtet
 - Årsmøtet i lokallaget skal være avholdt i god tid før fylkesårsmøtet

Hva er god ledelse for deg?

- Skriv ned noen stikkord for hva som skal prege ditt lederskap

Rammer for god ledelse i Naturvernforbundet

- Organisasjonsdemokratiet
 - Vedtak som setter rammer for hva vi skal gjøre
 - Demokratisk praksis
- Etske retningslinjer
- Vedtak om inkludering
 - Mulighet for deltakelse – bakgrunn, kunnskap, tid og kapasitet
 - Trygg møtekultur med tillit, rom for uenighet og respekt for ulikhet

Grunnlag for god ledelse

- Bli kjent!
- Felles mål og retning
 - Innenfor saksarbeid og organisasjonsutvikling
 - Hvordan vi vil fungere som styre
- Avklaringer rundt organisering i styret
 - Fordeling av arbeidsoppgaver og ansvar
 - Antall møter
 - Kommunikasjon mellom møtene

Hva leder du? Styremøtene

- Sette en møteplan, slik at alle får mulighet til å delta.
- Tydelig agenda og tidsramme som sendes ut på forhånd
- Delegering underveis og avtaler om hva som skal gjøres til neste møte
- Fot i bakken på slutten – har vi riktig retning og fart?
- Referat med tydelige beslutninger – enighet i styret om hva referatet inneholder

Hva leder du?

Styret

- Ledelse av frivillige
- Oppfølging og støtte underveis som tilpasses hver enkelt
- Ta en prat innimellom for å sjekke status, og ønsker framover
- Legg til rette for god stemning, åpne tone og sosiale tiltak

Hva leder du?

Lokallaget og medlemmene

- Du har det overordnede ansvaret for at styret følger opp årsmøtevedtak
- Avstemme hva som trengs for medlemmene og lokallaget som helhet, opp mot styrets ønsker
- Sikre at medlemmer kan bidra inn som frivillige uten å sitte i styret

Hvordan delegere?

- Å delegere betyr å gi en oppgave til noen andre
 - Du kan delegere oppgaver til og blant styremedlemmer
 - Du kan delegere blant frivillige ved arrangementer og andre prosjekter
- Hvorfor delegere?
 - For å fordele oppgaver jevnt ut i styret
 - Ikke gjøre alt selv

Hvordan delegere?

- Oppgaver versus ansvar
 - Du og styret kan delegere oppgaver – men ikke formelt ansvar
 - Styret er i fellesskap ansvarlig for lokallagets drift, inkludert gjennomføring av prosjekter
 - Altså: Selv om en person får delegert en oppgave, er ikke den personen alene ansvarlig
- Som styreleder har du et ekstra ansvar for delegering:
 - Følge opp at oppgavene blir gjort
 - Sikre at styremedlemmer får hjelp når det trengs
 - Delegere oppgaver på nytt ved behov
 - Ha oversikt over arbeidsbelastningen på dine styremedlemmer

Oppgaver som må løses

- Du kan delegere nesten alle oppgaver, ikke bare styrearbeid
 - Medlemsaktivitet – medlemsmøter, turer, foredrag, strandrydding, osv.
 - Politisk arbeid – høringer, mediearbeid, politisk påvirkning
 - Kommunikasjon – sosiale medier, nettsiden, informasjon til medlemmer
- Men pass på at det ikke blir for mye!
 - På hver enkelt – alle i styret gjør dette på frivillig basis
 - På hele lokallaget – pass på at dere ikke biter over for mye
 - Prioritering kan være vanskelig. Alt er ikke alltid like viktig, og noen ganger må man prioritere ting ned.

Prioriteringer: «Skal vi jobbe med denne saken?»

- Det er mange saker lokallag gjerne vil jobbe med – dessverre kan vi ikke alltid gjøre alt.
- «Skal vi jobbe med denne saken» – sjekklister:
 - Står det i arbeidsplanen eller i et årsmøtevedtak?
 - Har vi kompetanse og ressurser til å jobbe med det?
 - Har vi nok tid?
 - Kan vi vinne saken?
- Vi må ikke mene noe om alt! Det er helt lov å si «nei, det har vi ikke kapasitet til»

Samarbeid mellom organisasjonsledd

- En god måte å løse felles utfordringer!
 - Ha nær kontakt med fylkeslaget
 - Samarbeid med andre lokallag i ditt område – ofte jobber flere lokallag med lignende saker
 - Benytt dere av ressurser og kompetanse i resten av organisasjonen
- Husk at vi er ett felles lag, og står sammen!

Hva er god ledelse for deg?

- Har du fått ny kunnskap og ideer nå, som har endret synet ditt?
- Del i chat hva du vil at skal preget ditt lederskap i lokallaget

Rollen som talsperson

- Hvem representerer du?
- Habilitet
- Hvordan håndtere mediehenvendelser

Hvem representerer du?

Som leder er du også representant utad – hva betyr det?

Representere oss i media
Representere oss på politiske møter

Noen av oss kan ha ulike roller som må sjongleres

Partipolitisk tilhørighet
Medlemskap/verv i andre organisasjoner

Vi må alltid være tydelig på hvem vi representerer, og hvem vi ikke representerer

Du uttaler deg ikke på vegne av alle hatter du har, signer leserbrevet med den aktuelle tilknytninga.

Kort om habilitet

- Habilitet: Hvorvidt man er skikket til å delta i en avgjørelse eller representere organisasjonen
- Når er man ikke habil? (inhabilitet)
 - *«dersom forslaget har en slik betydning for egen del eller for noen nærstående at medlemmet må anses for å ha fremtredende personlig eller økonomisk særinteresse i saken»* (fra vedtektene)
 - Dette gjelder også som talsperson!
 - Du kan ha interessemotsetninger i en sak – dersom du er personlig berørt, dersom et familiemedlem er personlig berørt, dersom du har medlemskap i flere organisasjoner, eller dersom du har en rolle i et politisk parti

Når pressen tar kontakt

- Kjenner du saken godt nok? Kjenner du vårt standpunkt? Er den kontroversiell? Be journalisten fortelle, ofte har de nok kunnskaper til at saken blir enkel å kommentere på.
- Er du usikker, be om spørsmålene og si at du ringer igjen om en kort stund.
- Øv på korte, enkle setninger som egner seg som sitater.
- Spør når det kommer på trykk og om det blir noen oppfølging
- Du har rett til å få lese gjennom dine egne sitater før trykk.
- Selg inn Naturvernforbundet – Vi trenger støtte og flere medlemmer!

Hvordan selge inn en sak?

- **Eksklusivt** Dette har aldri vært skrevet om før eller ny utvikling i kjent sak.
- **Flest mulig nyhetskriterier** Nytt, nært, svært, alvorlig og konflikt
- **Lett å forstå for leseren** Forenkle og forklar tunge begreper og unngå fag-lingo
- **Fakta** Tall og sammenlignbare størrelser
- **Troverdighet** Forklar hvorfor akkurat du /dere har noe å si om saken

Her jakter elevene på utslipp i nærområdet

Naturvernforbundet er på jakt etter nitrogenet som forurensrer Oslofjorden. De fikk god hjelp av femteklassinger fra Gol skole.

VANNPRØVE: Elevene tar vannprøver av Hallingdalselva.

[Frida Synnøve Høyås](#)

Journalist

[Nicole Klatzka](#)

Journalist

Vi rapporterer fra Gol

Håper på mer bevisstgjøring

Nitrogentesting er et tiltak fra Naturvernforbundet, som tilbyr opplæring og prøvetakingsutstyr til alle sine lokallag i nedbørsfeltet til Oslofjorden. Nå tar de folk med ut for å «jakte på nitrogen».

– Koffertene inneholder forskjellige kjemikalier. Slik at vi kan ta en vannprøve og blande kjemikalier med den vannprøven. Få en fargereaksjon. Så da måler du nitrat i vannet. Det er et gjødselstoff som kommer blant annet fra landbruk og skogbruk, sier leder for Naturvernforbundet i Hallingdal Olav Arne Løstugård.

Hva er en god sak?

- Aktualitet / noe nytt
- Nært
- Viktig
- Angår mange
- Oppsiktsvekkende
- Inneholder konflikt

Spissing av sak:

- Fortell hvorfor saken passer akkurat nå
- Enkle og slående formuleringer blir sett i strømmen av informasjon
- Velg ett hovedpoeng
- Jobb med å underbygge poenget med enkle formuleringer
- Ikke skriv langt!
- Det er ikke farlig å være tabloid, så lenge det er faglig begrunnet

Huskeregul for gode svar:

- Hva er det vi i Naturvernforbundet skal ta vare på? (Hubro? Elva? Klima?)
- Hva er det vi er redd skal skje? (Klimautslipp? Ødelagt elv? Hogst)
- Hvem støtter vårt syn? (Fylkesmann, miljødirektorat, forskere, politikere, andre organisasjoner etc)
- Hva må gjøres av hvem? (Kommunen må stanse plan, staten må stanse stanse vei el.)
- Og; forbered deg alltid på det spørsmålet du synes er vanskeligst å svare på, som du forventer kan komme opp.
- Om noe er feil i saken: Ta umiddelbar kontakt med journalisten eller redaksjon for å få rettet opp.

Ikke glem våre egne flater!

Naturvernforbundet.no - 45 000 brukere hver måned
Besøkstall på linje med enkelte lokalaviser

Naturvernforbundets Facebook – 83 000 følgere

- Redaksjoner følger med på SoMe
- Nettsider: informativ tekst med gode bilder → nettsak som kan nå langt

Bruk organisasjonen!

- presse@naturvernforbundet.no
- Hurra for tips om gode saker ute i lagene!
- Vi kan dele deres nettsak nasjonalt og bidra til spredning
- Råd og retning: Naturvernforbundets [kommunikasjonsstrategi 26/27](#)

Kommunikasjonsstrategi

2026/27

Spørsmålsrunde

Takk for oss!

Lurer du på noe i etterkant?

Kontakt oss på organisasjon@naturvernforbundet.no